

Kayser: Skønt der efter de Udtalelser, der er kommet frem fra de forskellige Ordførere, ikke er nogen som helst Sandsynlighed for, at dette Lovforslag skulde kunne blive gennemført for Tiden, vil jeg gerne paa mit Partis Vegne udtale mig mod det. Jeg er enig i, at det er det uheldigst mulige Tidspunkt at komme frem med Forslaget nu, der er ingen Tvivl om, at Fastsættelsen af en saadan bestemt Arbejdstid vil fordyre Produktionen, og der er al mulig Anledning til at modvirke det. Det forekommer mig ogsaa, at det i det hele er en meget farlig Ting at lovgive om Arbejdstidens Længde; man maatte i saa Fald lægge Grundlaget meget bredere, end det er sket i dette Lovorslag, hvor man saa bestemt har knyttet sig til 8 Timers Arbejdsdagen. Jeg kan ikke paa nogen Maade erkende, at 8 Timers Arbejdsdagen er noget, der er berettiget for alle Virksomheder. Den ærede socialdemokratiske Ordfører (Trier) anførte som en Grund, at en Mand havde sagt, at ensartet legemligt Arbejde ikke var sundt at udføre mere end 8 Timer paa en Gang. Jeg tror, at man der er kommet til en Begrænsning, der aldeles ikke kan bruges lige overfor alt Arbejde. I Haandværk og Industri er der umaadelig meget Arbejde, der paa ingen Maade kan kaldes ensartet. Og gaar man til Gartneri og lignende Virksomheder, er der dog der en Variation, der bevirker, at der ikke kan være nogen Anledning til at binde sig til de 8 Timer. Efter min Erfaring er der ogsaa indenfor saadanne Haandværk som Tømmer- og Murervirksomhed paa ingen Maade nogen Nødvendighed for af Helbredshensyn at begrænse sig til 8 Timers Arbejdsdagen. Jeg vil endogsaa tro, at indenfor den Tid, hvor vi har været tvunget til at have 8 Timers Arbejdsdagen, har denne virket skadeligere, end den længere Arbejdstid i sin Tid virkede.

Jeg vil derfor ikke alene bestemt udtale mig imod, at man lovgiver om Arbejdstidens Længde, men ogsaa ganske specielt imod, at man begrænser den til 8 Timer. Skulde man begynde at lovgive om Arbejdstidens Længde, og skulde det have nogen Indflydelse paa de Forhandlinger, som kan finde Sted om Ordningen af Arbejdsforhold, maatte man efter min Mening gøre det paa et meget bredere Grundlag, saaledes at man ogsaa kom ind paa, hvornaar man kunde have Lov til at give 9 eller 10 Timers Arbejde, og hvornaar man kunde tvinges til kortere Arbejdstid. At fastsætte en normal Arbejds-

dag som den, der her er Tale om, forekommer mig paa ingen Maade gennemførligt, allermindst paa dette Tidspunkt.

Jønson: Jeg synes ikke, at der for Tiden godt kan være Tale om det principielle ved denne Sags Gennemførelse, saa meget mindre som det jo er anerkendt i næsten alle andre Lande. Jeg kan ikke forstaa, hvordan vor Stilling vilde blive, hvis Arbejderklassen her i Landet paa Grund af hele den økonomiske Stilling nu skulde blive tvunget tilbage til f. Eks. en 9 Timers Arbejdsdag. Det vilde ikke alene fra Arbejderklassens Side naturligvis blive betragtet som et stort kulturelt Tilbagekridt — hvad det ogsaa er —, men det vilde tillige føre til, at vi kom til at staa i en højst mærkelig Stilling i Forhold til Arbejderklassen i alle andre Lande. Alene dette Hensyn synes jeg vejer meget til, naar Talen er om at lovgive, saaledes som man har gjort i de fleste andre Lande, paa dette Omraade. Jeg er en af dem, der var med i Forhandlingerne om denne Sags Gennemførelse, og jeg har for øvrigt været med, siden Spørgsmaalet blev rejst i 1890. Jeg ved ikke, om den højtærede Indenrigsminister har fulgt denne Sags Udvikling; jeg fik det Indtryk, at han ikke har det. Efter de Udtalelser, som den højtærede Minister her har fremsat, mener han, at denne Sag er af saa ringe Betydning for Arbejderklassen, at man ikke kan vente nogen Uro paa Arbejdsmarkedet som Følge af, at man gaar tilbage fra den Ordning, man nu har. Men Forholdet er det, at der i Øjeblikket foreligger et Forslag fra Arbejdsgiverforeningen, der fuldstændig ophæver den Ordning, vi fik i 1919, og hvorved man gaar tilbage til 9 Timers Arbejdsdagen. Jeg kan forsikre den højtærede Minister om, at Arbejderklassen ikke vil gaa med dertil, medmindre den skal lide et absolut Nederlag paa dette Omraade. Selv om vi fra alle Partiers Side vilde søge at overtale Arbejderklassen til at gøre det, er jeg overbevist om, at al saadan Tale vilde være ganske unyttig.

Jeg maa derfor i højeste Grad beklage, at Flertalspartierne i denne Sal stiller sig, som de gør, til denne meget vigtige Sag, som jo dog er gennemført i Realiteten. Det er ikke saaledes, som ærede Medlemmer her har udtalt, at Tiderne nu er saadanne, at vi kunde risikere det allerværste, hvis vi lovfæstede 8 Timers Arbejdsdagen. Tiderne er daarlige, det ved vi alle, men vi har jo den